

Svar på fråga 2024/25:851 av Tobias Andersson (SD)
Tobaksfrågor på myndigheter

Tobias Andersson har frågat mig om jag avser att agera för att säkerställa att berörda myndigheter efterlever och verkar för det nya målet för tobakspolitiken om minskade medicinska och sociala skador av tobak och nikotin.

I budgetpropositionen för 2025 föreslog regeringen att målet för tobakspolitiken skulle ändras, vilket riksdagen därefter har beslutat. Målet är därmed minskade medicinska och sociala skador orsakade av tobaks- och nikotinprodukter.

Genom det nya tobakspolitiska målet betonas att tobakspolitiken ska ta hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, men också att det blir tydligt att målet även omfattar så kallade tobaksfria nikotinprodukter. Alla produkter inom ANDT-området är skadliga för hälsan men det är enligt regeringens bedömning av viss vikt att klargöra de gradskillnader av olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar som är vetenskapligt

påvisade. Cigaretter och röktnobak utgör en större hälsofara än rökfria tobaks- och nikotinprodukter så som t.ex. snus. Detta synsätt återspeglas också i beskattningen av dessa produkter i Sverige och ska även speglas i målet för tobakspolitiken.

Enligt bestämmelser i förordning (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten ska myndigheten bl.a. följa upp utvecklingen och ansvara för den samordnade uppföljningen inom tobaksområdet. Myndigheten ska även övervaka marknadsutvecklingen för bl.a. så kallade tobaksfria nikotinprodukter.

Kroniska sjukdomar drabbar en stor del av befolkningen och risken att insjukna ökar påtagligt för personer med ohälsosamma levnadsvanor. Många av sjukdomsfallen kan därför förebyggas med hälsosammare levnadsvanor. Tobaks- och nikotinbruk ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer 2024 om vård vid ohälsosamma levnadsvanor. Av riktlinjerna, som är ett stöd för prioriteringar i hälso- och sjukvården och tandvården, framgår att kunskapsläget om olika tobaks- och nikotinprodukters hälsorisker varierar men att daglig tobaksrökning är en av de främsta riskfaktorerna för en rad olika sjukdomar. Riktlinjerna beskriver även vilken typ av stöd som har bäst effekt och vilka grupper som det är viktigast att erbjuda stöd till.

Det finns sedan tidigare indikatorer för uppföljning och utvärdering av tobaksmålet. De resultatindikatorer som har använts för att följa upp det tidigare målet för tobakspolitiken kan behöva ändras för att det nya målet ska kunna följas upp. Regeringen avser att återkomma med uppföljning av det omformulerade målet i budgetpropositionen för 2026.

Stockholm den 12 mars 2025

Jakob Forssmed